

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI NÁRODNÍHO KONSORCIA REFERNET ZA ROK 2024

Zpracovala: Mgr. Martina Kaňáková (Národní pedagogický institut ČR)

I. O projektu ReferNet

ReferNet je projekt iniciovaný Evropským střediskem pro rozvoj odborné přípravy (Cedefop), agenturou Evropské komise zaměřenou na rozvoj odborného, počátečního i dalšího vzdělávání v širších souvislostech. Česká republika se k síti ReferNet připojila v roce 2004 spolu se vstupem do EU, v tomto roce oslavila dvacáté výročí vstupu.

Hlavním úkolem ReferNetu je zpracovávání periodických přehledově-analytických zpráv o systému a politice odborného vzdělávání v dané zemi sloužících zejména jako:

- podklady pro politické rozhodování Evropské komise v oblasti evropského odborného vzdělávání (počáteční i další), pro stanovování optimální strategie do budoucna, a pro tvorbu specifických doporučení Evropské komise pro jednotlivé země v oblasti odborného vzdělávání,
- nástroj monitorování vývoje odborného vzdělávání v evropských zemích, a k mezinárodnímu srovnávání situace v jednotlivých zemích,
- zdroj příkladů dobré praxe a dalších informací využitelných při rozhodování tvůrců národních politik a dalších expertů.

Tyto zprávy slouží jako základ pro monitorování pokroku, dosaženého v implementaci cílů a opatření uvedených v Doporučení Rady EU o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost a sociální spravedlnost (2020) a v Osnabrücké deklaraci (2020).

Sledováno je rovněž plnění opatření uvedených v Národních implementačních plánech, které jsou členskými zeměmi postupně vytvářeny od roku 2022.

V čele každé národní sítě stojí národní koordinátor, který na svoji činnost získává čtyřletý grant od Cedefopu podmíněný spolufinancováním ze strany národních orgánů ve výši min. 30%.

V roce 2023 skončilo čtyřleté smluvní období, proto zveřejnil Cedefop v červenci 2023 výzvu k předkládání grantů s termínem do 6. 10. 2023. NPI ČR v tomto termínu grant nepodal, protože do uvedeného termínu nezískal podporu od MŠMT. Druhé kolo výzvy bylo vypsáno v únoru 2024. Národní pedagogický institut grant získal a od 1.4. 2024 se zapojil do aktivit.

Národním koordinátorem ReferNet ČR pro období 2024 - 2027 je Národní pedagogický institut ČR, se kterým Cedefop uzavřel na začátku dubna 2024 čtyřletou rámcovou smlouvu.

V rámci této smlouvy Cedefop každoročně uzavírá s národním koordinátorem specifickou smlouvu o konkrétních pracovních úkolech.

Garantem projektu je MŠMT jmenovaný/á **Národní reprezentant/ka sítě ReferNet ČR**, tj. osoba odpovídající za odbornou kvalitu a relevanci výstupů projektu a garantující procesy související s realizací projektu na národní úrovni. **Národní reprezentant/ka validuje všechny výstupy sítě s výjimkou diseminačních aktivit a tomto pracovním roce také s výjimkou aktivity 3a. Pozici Národní reprezentantky za ČR zastávala od dubna do listopadu Mgr. Marta Stará**, vedoucí Oddělení EU, Odboru mezinárodních vztahů a Evropské unie MŠMT. **Novou Národní reprezentantkou byla v listopadu jmenována Ing. Dagmar Marsová**, vrchní ministerský rada z Oddělení EU, Odboru mezinárodních vztahů a Evropské unie.

II. Výstupy za rok 2024

Zpráva o politice odborného vzdělávání (VET Policy Report), výstup 1a

Vzhledem k tomu, že poslední reporting proběhl v únoru 2023, bylo potřeba doplnit údaje za téměř celé dva roky, tj. období 2023 a 2024.

Protože ČR nemá Národní implementační plán, nebylo možné na témata v něm uvedená jednotlivé politiky a iniciativy odkázat a reportovat o dosaženém pokroku. ReferNet ČR aktualizoval již dříve založené politiky v oblasti odborného vzdělávání, které se ještě vztahují k cílům uvedeným v komuniké z Rigy z roku 2015 (hlavní dokument pro reportování o vývoji národní politiky odborného vzdělávání 2016 - 2020). Aktualizovány byly také novější politiky a iniciativy v oblasti odborného vzdělávání, které se již vážou na cíle uvedené ve dvou klíčových dokumentech schválených v roce 2020, konkrétně v Doporučení Rady EU o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost a v Deklaraci z Osnabrückeru. Od roku 2021 (do r. 2025) tak politiky a iniciativy provazujeme s následujícími sedmi tematickými kategoriemi: Řízení odborného vzdělávání a celoživotního učení, Kompetence učitelů, školitelů a ředitelů škol, Modernizace nabídky a poskytování odborného vzdělávání, Modernizace infrastruktury odborného vzdělávání, Podpora kultury celoživotního učení a zvyšování účasti na něm, Transparentnost a přenositelnost odborných dovedností a kvalifikací, Evropská a mezinárodní dimenze odborného vzdělávání. Každá z uvedených kategorií je dále členěna do několika subkategorií.

Za reportované období byla po dohodě s MŠMT a MPSV navržena ke zpracování jediná nová politika, a sice Databáze kurzů a rekvalifikací a kurzů dalšího vzdělávání. Na její přípravě participovali kolegové z MPSV.

Aktualizace a úpravy probíhaly prostřednictvím nástroje VET REF, který je dostupný přímo v prostředí interní komunikační platformy Cedefopu.

Cedefop uspořádal dva webináře pro koordinátory, které se týkaly postupu při zpracování policies a také jejich identifikace. Koncem října se pak konalo setkání s country manažerkou, které bylo věnováno diskutování konkrétních úprav a návrhu nové policy.

Politiky byly aktualizovány ve VET REF a po domluvě s Cedefopem odevzdány o týden později, tj. 8.11. 2024.

Vypořádání připomínek ze strany Cedefopu proběhne nejspíše v prvním čtvrtletí 2025. V listopadu 2024 provedl Cedefop aktualizaci údajů (k únoru 2023 byly Cedefopem aktualizovány údaje v online nástroji). Zájemci vše naleznou v Timeline of VET policies in Europe. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/timeline-vet-policies-europe>.

Tento nástroj slouží kromě odborné veřejnosti především Evropské komisi - DGVT (Direktorát EK pro odborné vzdělávání a přípravu) a ACVT (Poradní výbor pro odborné vzdělávání) a je významným zdrojem informací o pokroku, který učinily jednotlivé země v oblasti plnění společných cílů. Slouží také jako informační podklad pro Evropskou komisi v kontextu tzv. „evropského semestru“ a jsou rovněž zdrojem informací pro Cedefop při přípravě souhrnných analytických zpráv o vyhodnocení pokroku v politice odborného vzdělávání.

Novinky z oblasti odborného vzdělávání v ČR, výstup 1b

Síť ReferNet pravidelně informuje Cedefop o vývoji v odborném vzdělávání a souvisejících tématech prostřednictvím krátkých aktuálních článků (v rozsahu 500 slov) žurnalistického charakteru, zasílaných minimálně 3x ročně. Články jsou zveřejňovány na webu Cedefopu a slouží rovněž jako podklad, který Cedefop využívá pro zpravodajství účastníkům výročních zasedání DGVT (Direktorát EK pro odborné vzdělávání a přípravu) a Poradního výboru pro odborné vzdělávání (Advisory Committee for Vocational Education and Training).

V roce 2024 tým ReferNetu ČR zpracoval tři novinky, které byly Cedefopu s ohledem na pozdější zahájení projektu odeslány v dubnu, červenci a říjnu. Jednalo se o Pilotáž ICT certifikátů v profilové maturitní zkoušce, dále o Nové vzdělávací priority pro období 2023 – 2027 a v neposlední řadě také Mikrocertifikáty v českém prostředí. První dvě novinky již byly zveřejněny na webu Cedefopu.

První novinka byla odevzdána 25.4. a Cedefop ji na svém webu zveřejnil 30. 5. pod názvem: „Czech Republic: New education priorities 2024-2027“.

Představila priority Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, který je současně implementačním dokumentem Strategie 2030+ pro druhé realizační období. <https://www.cedefop.europa.eu/en/news/czech-republic-new-education-priorities-2023-27>

Druhá novinka byla odevzdána Cedefopu 1. 7. a zveřejněna 20. 8. pod názvem „Czechia: Pilot recognition of international ICT certificates in Maturita exam profile“.

Novinka se věnovala pilotnímu ověřování, které umožňuje nahradit část nebo nově celou profilovou maturitní zkoušku výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky/zkoušek doložené mezinárodně uznávaným certifikátem/certifikáty. Pilotní ověřování bylo prodlouženo z původně plánovaných tří let až do konce září 2025. <https://www.cedefop.europa.eu/en/news/czechia-pilot-recognition-international-ict-certificates-maturita-exam-profile>

Poslední novinka byla odevzdána 1.11. a její zveřejnění se očekává do konce roku 2024. Ponese název „Czechia: preparation of national support for micro-credentials“.

Tato novinka reaguje na aktuální změny a vývoj v oblasti mikrocertifikátů, zejména pak na snahy o systemizaci tématu na národní úrovni. Prostor byl věnován projektu 26 veřejných vysokých škol a také v říjnu započatému projektu ve spolupráci s OECD.

VET in Europe database, výstup 2a (aktualizace)

Cedefop požádal v dubnu 2024 členy sítě o kontrolu revidovaných textů zpráv odevzdaných v říjnu 2023. Verze září 2023 je k dispozici na odkazu níže

<https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/czechia-u3>

Tematické aktivity – studie (tzv. „Articles“) nebo průzkumy, výstup 3a, 3b

Témata volí Cedefop vždy na základě aktuálních priorit evropské vzdělávací politiky. Cílem této aktivity je poskytnout základní přehled o zvolené problematice na národní úrovni zejména pro účely mezinárodní komparace. Studie slouží rovněž jako podkladový materiál pro další analytickou práci Cedefopu a následně i Evropské komise.

Tematická zpráva o Implementing national priorities in line with NIPs, výstup 3a

Tematická zpráva o implementaci národních priorit v souladu s Národním implementačním plánem (NIP) byla odevzdána kvůli pozdějšímu zahájení projektu 23. června. ReferNet ČR po dohodě s Cedefopem reflektoval klíčové strategické dokumenty (Strategii 2030+ a DZ 2020-2023), protože Národní implementační plán doposud Česká republika nevytvořila. Nedílnou součástí zprávy před jejím odevzdáním Cedefopu bylo povinné peer review - zpětnou vazbu ČR poskytl Island a jeho hodnocení bylo velmi pozitivní. Zpráva procházela začátkem prosince posledními grafickými a jazykovými úpravami před zveřejněním na webu Cedefopu. Ponese název „Implementing European priorities in VET: Czechia 2024“ a bude k dispozici jako autorská publikace ReferNet ČR na tomto odkaze: <https://www.cedefop.europa.eu/en/country-reports>

V prosinci bude o této aktivitě členských zemích informován ACVT formou shrnutí ze strany Cedefopu.

Tematická zpráva uznávání odborných kvalifikací „Recognition of VET qualifications in the EU“, výstup 3b

Cílem tohoto výstupu, který měl podobu dotazníku, bylo přispět k projektu Cedefopu týkajícímu se srovnávání a uznávání kvalifikací a výsledků učení. Podklady od členů sítě napomohou Cedefopu pochopit, jak funguje porovnávání a uznávání (zahraničních)

odborných kvalifikací a výsledků učení; pochopit, jak by bylo možné země v této práci podpořit. Dotazy se týkaly rovněž doporučení členských zemí směrem k nástrojům na podporu transparentnosti a mobility, ale také zkušenosti s využitím umělé inteligence v oblasti uznávání kvalifikací. Díky podkladům si Cedefop vytvoří představu o používání nástrojů a pomůcek při porovnávání a uznávání kvalifikací.

V průběhu přípravy členové týmu konzultovali odpovědi s odborem uznávání kvalifikací MŠMT i NC Europass a vycházeli z brožury MŠMT Uznávání zahraničního vzdělání a kvalifikace v ČR. Zpracovaný dotazník byl Cedefopu odevzdán 31.7.2024.

Na plenárním zasedání v listopadu byli zástupci členských zemí seznámeni s prvními výsledky vyhodnocení dotazníků a získali také informace o následných krocích Cedefopu.

Potvrdila se určitá vnitrostátní podobnost (např. účel uznání, regulované/neregulované povolání a další studium) navzdory tomu, že celkový obraz se zdá být poměrně složitý. Praxe/metody uznávání vysokoškolských kvalifikací jsou v některých zemích považovány za vzor pro srovnávání odborného vzdělávání a přípravy. Potřeba formálního uznávání mimo regulovaná povolání je malá, ale může být důležitá pro jednotlivce. Zdůrazňuje se potřeba zjednodušit, urychlit a standardizovat porovnávání kvalifikací v odborném vzdělávání a přípravě na národní úrovni nebo na úrovni zúčastněných stran. Patrná je také potřeba zastřešujícího přístupu ke srovnávání mezi členskými státy a jeho efektivního provádění, dále také potřeba souladu mezi nástroji a iniciativami v oblasti transparentnosti. Z prvního srovnání je patrné, že rozdíl mezi uznáváním kvalifikací a validací se zužuje a stírá. Země se také zamýšlely nad tím, jak zajistit vnější legitimitu a/nebo kvalitu srovnávání, ale i nad tím, zda jsou již vytvořeny základní podmínky důvěry mezi kvalifikačními systémy. A v neposlední řadě i nad tím, zda jsou potřebné evropské směrnice a zda nástrojů není příliš.

V první polovině roku 2025 by mělo dojít k diskuzi nad závěry z dotazníkového šetření v EQF Advisory Group. Cedefop připravuje na první polovinu roku webinář o srovnatelnosti a uznávání kvalifikací v odborném vzdělávání a přípravě. Pracovní dokument Cedefopu kombinující analýzu odpovědí sítě ReferNet s mapováním nástrojů transparentnosti by měl být k dispozici taktéž v první polovině roku 2025. Na rok 2026 se pak chystá pokračování projektu.

Zvyšování povědomí o odborném vzdělávání, ReferNetu a Cedefopu „Visibility actions“), výstup č. 4

V souladu s PR a komunikační strategií ReferNetu a za přispění členů konsorcia tým ReferNet ČR průběžně realizuje aktivity zvyšující informovanost o odborném vzdělávání a povědomí o ReferNetu. Hlavní informační kanály zahrnují národní webovou stránku ReferNetu pod doménou www.refernet.cz uveřejněnou na webu Národního pedagogického institutu ČR <https://www.npi.cz/projekty/4594-refernet-cr>, publikování výstupů ReferNetu online, publikování článků o aktivitách, akcích (workshopech, konferencích) a publikacích Cedefopu.

Na národním webu byly průběžně zveřejňovány překlady vybraných novinek o OV z členských zemí, vlastní články vycházející z podkladů Cedefopu, anotace zajímavých publikací či články propagující online platformy a nástroje Cedefopu (např. Skills Index, Skills Intelligence; Databáze schémat učňovské přípravy; Národní rámce kvalifikací, atd.). Celkem bylo ve druhém pololetí 2024 publikováno 11 článků. Novinky jsou tříděny do 5 tematických kategorií (Dovednosti; Kvalifikace a trh práce; Odborné vzdělávání; Předčasné odchody ze vzdělávání a uplatnění absolventů; Vzdělávání dospělých). Od října 2024 vydáváme Novinky o odborném vzdělávání. Newsletter je distribuován členům Národního konsorcia a k jeho odběru se mohou přihlásit zájemci na webu ReferNet ČR.

Národní výstupy zveřejněné na stránkách Cedefopu uveřejňujeme prostřednictvím odkazu i na webu ReferNetu. V případě odůvodněné potřeby (poptávka ze strany ŘV či členů Národního konsorcia) je možné zajistit překlad konkrétní zprávy do češtiny.

Články týkající se budoucích potřeb trhu práce a předvídání dovedností byly šířeny také newsletterem Dovednosti pro budoucnost (<https://europass.cz/newsletter>). Články jsou distribuovány do regionů prostřednictvím krajských newsletterů NPI ČR. Novinky Refernetu byly dále propagovány přes sociální sítě NPI ČR (Facebook, Instagram a Síť X). Články vycházejí i na webu EQAVET, Vzdělávání a práce a na portálu EPALE.

Novinky ze sítě ReferNet byly prezentovány na pravidelném setkání evropských sítí, které se uskutečnilo v září 2024 v Národním pedagogickém institutu ČR. ReferNet distribuoval tištěné materiály (Spotlight on VET a Short description) na prezentaci o systému odborného vzdělávání pro Svaz profesního terciárního vzdělávání v říjnu 2024 a v online formátu je šířil např. Dům zahraniční spolupráce v informačním balíčku pro žadatele a příjemce grantů pro projekty mobility.

Národní koordinátorka sítě ReferNet ČR je členkou pracovní skupiny pro anglickou terminologii, kterou koordinuje Eurydice s cílem sladit užívanou terminologii v oblasti vzdělávání mezi DZS/Eurydice, NPI ČR, MŠMT a NVF.

Další aktivity

- **Zasedání Národního konsorcia ReferNetu ČR**

Zasedání členů Národního konsorcia a zasedání Řídicího výboru se konalo dne 13. 12. 2024. Mezi prezentující byl přizván zástupce Cedefopu Jiří Braňka a z tohoto důvodu se zasedání uskutečnilo jako hybridní.

Hlavní náplní první části zasedání bylo projednání Plánu činností na rok 2025 a Výroční zprávy za rok 2024 a následné schválení tohoto dokumentu.

Představeny byly rovněž výstupy ReferNet ČR za rok 2024. Druhá část zasedání byla věnována prezentaci Jiřího Braňky, který vystoupil s prezentací nazvanou: „Křížovky dalšího vzdělávání. Delfská věštírna Cedefopu“.

Jiří Braňka je národní expert za ČR, který působí několik let v Cedefopu v oddělení pro odborné vzdělávání a dovednosti (Department for VET and skills).

Ve třetí části pak vystoupili s prezentacemi zástupci ICV MENDELU (Petr Adamec), NVF (Zdeňka Šimová), NPI ČR (Jana Trhlíková a Jitka Pohanková).

- **Mezinárodní zasedání sítě ReferNet**

Na mezinárodní úrovni se síť ReferNet setkává zpravidla dvakrát až čtyřikrát ročně. V květnu se uskutečnilo po dlouhé době prezenční regionální setkání (tzv. Partnership Forum), a to u příležitosti chorvatského předsednictví. Členové sítě měli možnost navštívit dějiště Worldskills v Záhřebu. První plenární zasedání sítě se uskutečnilo ve dnech 28. 2. - 1. 3. 2024 a ČR na něm zastoupena nebyla, protože ještě nebyla schválena grantová žádost. Druhé plenárního zasedání ve dnech 21. - 22. 11. v Soluni se zúčastnila národní koordinátorka spolu s novou národní reprezentantkou Dagmar Marsovou. Plenární zasedání bylo pojata jako oslava 20. výročí vstupu některých zemí do EU. Každá z dotčených zemí, včetně ČR, si připravila vstup, ve kterém prezentovala příběh odborného vzdělávání posledních dvaceti let.

V letošním roce se konalo také několik online setkání s národním manažerem z Cedefopu, které se týkalo přípravy přehledu politik odborného vzdělávání.

III. Národní konsorcium

Národní koordinátorka ReferNetu ČR vykonávala, zajišťovala a koordinovala všechny aktivity v souladu s plánem činností na rok 2024. Výstupy vytvořené v rámci úkolů 1a, 1c a 3 validovala národní reprezentantka ReferNetu ČR Mgr. Marta Stará a připomínkovali je dle povahy obsahu vybraní členové Řídicího výboru Národního konsorcia.

Kontakty na zástupce týmu NPI ČR:

Národní pedagogický institut ČR (NPI ČR), Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1, tel. 222 122 112 (pracoviště Weilova 1276/6, 102 00 Praha 10 – Hostivař)

národní koordinátorka ReferNetu ČR:

Mgr. Martina Kaňáková

martina.kanakova@npi.cz

PR manažerka:

Mgr. Aneta Vencovská

aneta.vencovska@npi.cz

národní reprezentantka ReferNetu ČR (MŠMT):

Mgr. Marta Stará

marta.stara@msmt.gov.cz,

Od 11/2024 Ing. Dagmar Marsová

dagmar.marsova@msmt.gov.cz

Národní konsorcium

Do Národního konsorcia sítě ReferNet bylo v roce 2024 v České republice oficiálně zapojeno celkem 19 institucí. V některých již nepůsobí kontaktní osoby a z kapacitních důvodů nebylo možné zajistit náhradu. Z těchto důvodů ve spolupráci od roku 2024 jako člen konsorcia nepokračuje Úřad vlády. Jinde se naopak podařilo aktivní kontakty obnovit, např. v AIVD nebo v ICV Mendelu.

Seznam členů Národního konsorcia v roce 2024:

	Člen konsorcia	Webová stránka	Kontaktní osoba	e-mail	Telefon
Řídící výbor	NVF	www.nvf.cz	Zdeňka Šimová	simova@nvf.cz	224 500 540
	NPI ČR	www.npi.cz	Martina Kaňáková	martina.kanakova@npi.cz	724 652 226
	MŠMT	www.msmt.cz	Marta Stará, Dagmar Marsová	marta.stara@msmt.gov.cz , dagmar.marsova@msmt.gov.cz	778 979 105
	MPSV	www.mpsv.cz	Martin Sycha	martin.sycha@mpsv.cz	221 923 784
	SPČR	www.spcr.cz	Miloš Rathouský	mrathousky@spcr.cz	225 279 801
	ČMKOS	www.cmkos.cz	Lukáš Němec	nemec.lukas@cmkos.cz	234 461 111
	CZESHA	www.czesha.cz	Jiří Zajíček	jiri.zajicek@mssch.cz	222 924 427
	DZS/Eurydice	www.dzs.cz/program/eurydice	Jana Halamová	jana.halamova@dzs.cz	221850 618
	ICV MENDELU	www.icv.mendelu.cz	David Kryštof	david.krystof@mendelu.cz	777 112 962
	CSVŠ	www.csvs.cz	Vladimír Roskovec	roskovec@csvs.cz	721 575 233
	SPTV	www.ssvs.cz	Jan Beseda	jan.beseda@ssvs.cz	728 549 939
	AVOŠ	www.asociacevos.cz	Marcela Antošová Davidková,	davidkova@asociacevos.cz ; reditel@sssep9.cz ; davidkov	775 351 347

		Ladislav Pytloun	a@sssep9.cz ; pytloun@zas-me.cz	
VÚPSV	www.vupsv.cz			
MU Brno	www.fss.muni.cz	Tomáš Sirovátka	tomas.sirovatka@vupsv.cz	549 496 559, 543 211 865
SOÚ AV ČR	www.soc.cas.cz	Lumír Gatnar	lumir.gatnar@soc.cas.cz	210 310 567
AIVD ČR	www.aivd.cz	Jana Brabcová	prezident@aivd.cz ; brabcova@grafia.cz	734 605 605
MPO	www.mpo.cz	Anna Juřicová	juricovaa@mpo.cz	224 853 222
SSŠČMS	www.soukromeskoly.cz	Dana Čapková	dana.capkova@soukromeskoly.cz	603 830 036
UZS	www.uzs.cz	Vít Jásek	vit.jasek@uzs.cz	222 520 951, 222 587 455

IV. Závěr

Výroční zpráva popisuje výstupy, které byly připraveny v průběhu roku 2024, tedy v prvním roce nového čtyřletého rámcového období.

Česká republika splnila i přes opožděný start všechny úkoly stanovené Cedefopem v Plánu činností (Specifications for the ReferNet Workplan 2024).

Kvalita práce Národního konsorcia je hodnocena Cedefopem dvakrát ročně prostřednictvím tzv. Status Reports (průběžného hodnocení zasílaného národnímu koordinátorovi). Projekt ReferNet každoročně podléhá nezávislému finančnímu auditu. Závěrečná zpráva (obsahová i finanční) za rok 2023 byla Cedefopem akceptována s pozitivním hodnocením.

Rádi bychom touto cestou poděkovali za spolupráci všem členům Národního konsorcia ReferNet ČR.